

СПОРАЗУМЕНИЕ за опазване на китоподобните бозайници в Черно море, Средиземно море и съседната акватория на Атлантическия океан

Ратифицирано със закон, приет от 38-о Народно събрание на 23.09.1999 г. – ДВ, бр. 87 от 5.10.1999 г. Издадено от Министерството на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 95 от 8.10.2002 г., в сила от 1.06.2001 г.

Страните,

припомняйки си, че Конвенцията за опазване на мигриращите видове диви животни от 1979 г. насърчава международните действия в сътрудничество за опазване на мигриращите видове;

припомняйки си също, че първата среща на Конференцията на страните по конвенцията, състояла се в Женева през септември 1991 г., настоятелно призова държавите в района да сътрудничат с оглед сключването под егидата на конвенцията на многостранно споразумение за опазването на малките китоподобни от Средиземно и Черно море;

разбирайки, че китоподобните представляват неразделна част от морската екосистема, която трябва да бъде опазена в полза на настоящите и бъдещите поколения, както и че опазването им е обща грижа;

разбирайки значението на интегрирането на действията за опазване на китоподобните с дейностите, свързани с обществено-икономическото развитие на страните, заинтересовани от това споразумение, включително дейностите в море, като риболова и свободното движение на съдове в съответствие с международното право;

осъзнавайки, че природозащитният статус на китоподобните може да бъде неблагоприятно повлиян от фактори като влошаване и обезпокояване в техните местообитания, замърсяване, намаляване на хранителните ресурси, употреба и изоставяне на съоръжения за масов риболов и чрез умишлен и случаен улов;

убедени, че уязвимостта на китоподобните към подобни заплахи дава основание за изпълнение на конкретни мерки за опазване, където такива все още не се изпълняват, от държавите или от регионалните организации за икономическа интеграция, които упражняват суверенни и/или властнически права над всяка част от техния ареал, и от държавите, чиито плавателни съдове участват извън националните граници на подвластната им територия в дейности, които е възможно да засегнат опазването на китоподобните;

наблягайки върху необходимостта от насърчаване и способстване на сътрудничеството между държавите, регионалните организации за икономическа интеграция, междуправителствените организации и неправителствения сектор за опазването на китоподобните в Черно море, Средиземно море и водите, които свързват тези морета, и съседната акватория на Атлантическия океан;

убедени, че сключването на многостранно споразумение и изпълнението му чрез координирани, съгласувани действия ще допринесе значително за опазването на китоподобните и техните местообитания по най-ефективен начин и ще има допълнителни ползи за други видове, и

признавайки, че независимо от провежданите в миналото или понастоящем научни изследвания познанията за биологията, екологията и популационната динамика на китоподобните са недостатъчни и че е необходимо да развият сътрудничество за изследвания и мониторинг на тези видове с цел пълното изпълнение на мерки за опазване;

признавайки още, че ефективното изпълнение на такова споразумение ще изисква оказване на съдействие в дух на солидарност на някои от страните в района за изследвания, обучение и за мониторинг на китоподобните и техните местообитания, както и за създаването и подобряването на научни и административни институции;

разбирайки важноста на други глобални и регионални документи, които имат отношение към опазването на китоподобните, подписани от много страни, като Международната конвенция за регламентиране на китолова, 1946 г.; Конвенцията за опазване на Средиземно море от замърсяване, 1976 г., свързаните с нея протоколи и Плана за действие за опазването на китоподобните в Средиземно море, приет под нейната егида през 1991 г.; Конвенцията за опазването на европейската дива природа и естествените местообитания, 1979 г.; Конвенцията на Обединените нации по морското право, 1982 г.; Конвенцията за биологичното разнообразие, 1992 г.; Конвенцията за опазване на Черно море от замърсяване, 1992 г., и Глобалния план

за действие за опазването, управлението и използването на морските бозайници на Програмата за околната среда на Обединените нации, приета през 1984 г., както и инициативите на, между други, Генералния съвет по риболова за Средиземноморието, Международната комисия за научни изследвания на Средиземно море и Международната комисия за опазване на рибата тон в Атлантическия океан,

се споразумяха, както следва:

Член I

Обхват, определения и тълкуване

1. а) Географският обхват на това споразумение, наричан "териториален обхват на споразумението", включва всички морски води на Черно море и Средиземно море и техните заливи и открита морска акватория, както и вътрешните води, свързани със или взаимосвързващи тези морски води, и на областите на Атлантическия океан, съседни със Средиземно море, западно от пролива Гибралтар. По смисъла на това споразумение:

Черно море се ограничава на югозапад от линията, свързваща носовете Келага и Далян (Турция);

Средиземно море се ограничава на изток от южните граници на Дарданелите между морските фарове на Мехметчик и Кумкале (Турция) и на запад от меридиана, преминаващ през фара на нос Спартел, и при входа на пролива Гибралтар; и

съседната акватория от Атлантическия океан западно от пролива Гибралтар се ограничават на изток от меридиана, преминаващ през фара на нос Спартел и на запад от линията, свързваща фаровете на нос Св. Винсент (Португалия) и Каабланка (Мароко);

б) никоя част на това споразумение и никой акт, приет въз основа на това споразумение, не могат да ограничават правата и задълженията, настоящите и бъдещите искиове или правните възгледи на никоя държава във връзка с морското право или с Конвенцията от Монтро от 20 юли 1936 г. (Convention concernant le regime des detroits), по-конкретно във връзка с естеството и размерите на морските акватории, определяне на границите на морските акватории между държавите с противоположни или съседни брегове, свободното плаване в открито море, правата и условностите на преминаване през проливите, използвани за международно корабоплаване, и правото на мирно преминаване през териториалните морета, както и естеството и обхвата на юрисдикция на Крайбрежната държава, Държавата на флага и Държавата на пристанището;

в) нито едно действие или дейност, предприети въз основа на това споразумение, не дава основание за предявяване на искиове, несъгласие или оспорване на искиове във връзка с националния суверенитет или юрисдикция.

2. Това споразумение се прилага за всички китоподобни, чийто ареал е разположен изцяло или частично в рамките на териториалния обхват на споразумението, или които случайно или понякога посещават области в териториалния обхват на споразумението, указателен списък на които се съдържа в приложение № 1 към това споразумение.

3. По смисъла на това споразумение:

а) "китоподобни" означава животни, включително отделни индивиди, от видовете, подвидовете или популациите на *Odontoceti* или *Mysticeti*;

б) "конвенция" означава Конвенцията за опазване на мигриращите видове дивни животни, 1979 г.;

в) "Секретариат на конвенцията" означава органът, учреден по силата на чл. IX на конвенцията;

г) "Секретариат на споразумението" означава органът, учреден съгласно чл. III, ал. 7 на това споразумение;

д) "Научен комитет" означава органът, учреден съгласно чл. III, ал. 7 на това споразумение;

е) "район" означава всички акватории, в които китоподобно обитава, пребивава временно или прекосява по всяко време по нормалния си миграционен път в рамките на териториалния обхват на споразумението;

ж) "държава в региона" означава всяка държава, която упражнява суверенни и/или властнически права върху всяка част от ареала на популация китоподобни, предмет на това споразумение, или държава, под чийто флаг плават съдове, изпълняващи дейности в рамките на териториалния обхват на споразумението, които е възможно да засегнат опазването на китоподобните;

з) "Регионална организация за икономическа интеграция" означава организация, съставена от суверенни държави, с компетенции при преговорите, сключването и прилагането на международни споразумения по въпроси, предмет на

това споразумение;

i) "страна" означава държава в региона или регионална организация за икономическа интеграция, за която това споразумение е в сила;

j) "субрегион" в зависимост от конкретния контекст означава или региона, състоящ се от крайбрежните държави по Черно море, или региона, състоящ се от крайбрежните държави по Средиземно море и съседната акватория на Атлантическия океан; всяко указване в споразумението на държавите от конкретен субрегион ще бъде разбрано като обозначаващо държавите, част от териториалните води на които се намират в този субрегион, и държавите, под чиито флагове плават съдове, извършващи дейности, които е възможно да засегнат опазването на китоподобните в този субрегион; и

k) "местообитание" означава всеки район в ареала на китоподобните, където те пребивават временно или постоянно, по-конкретно териториите за хранене, раждане или размножаване, и миграционните пътища.

В допълнение, термините, определени в чл. I, т. 1, букви от "a" до "e" на конвенцията, имат същото значение, съответно променени (*mutatis mutandis*), в това споразумение.

4. Това споразумение представлява споразумение по смисъла на чл. IV, ал. 4 на конвенцията.

5. Приложенията към това споразумение образуват неразделна част от него, и всяко посочване на споразумението включва посочване на неговите приложения.

Член II

Цел и мерки за опазване

1. Страните се задължават да вземат координирани мерки за постигане и поддържане на благоприятен природозащитен статус за китоподобните. За тази цел страните се задължават да налагат забрани и да вземат всички необходими мерки за елиминиране, където това не е изпълнено, на всеки умишлен улов на китоподобни и да сътрудничат за създаването и поддържането на мрежа от специално защитени територии за опазване на китоподобните.

2. Всяка страна има правото да позволи изключение от забраните, определени в ал. 1, единствено в критични ситуации съгласно разпоредбите в приложение № 2, ал. 6 или след получаване на съвет от Научния комитет за целите на несмъртоносни изследвания *in situ*, целящи поддържането на благоприятен природозащитен статус за китоподобните. Заинтересованата страна се задължава незабавно да информира Бюрото и Научния комитет посредством секретариата на споразумението за всяко така предоставено изключение. Секретариатът на споразумението се задължава незабавно да информира по най-подходящ начин всички страни за изключението.

3. В допълнение страните се задължават да прилагат в границите на своите суверенни и/или подвластни територии и в съответствие със своите международни задължения опазването, изследванията и мерките за управление, предписани в приложение № 2 към това споразумение, което трябва да разглежда следните въпроси:

- a) приемане и прилагане на национално законодателство;
- b) оценка и управление на взаимодействието между хората и китоподобните;
- c) опазване на местообитанията;
- d) изследвания и мониторинг;
- e) изграждане на капацитети, събиране и разпространение на информация, обучение и образование; и
- f) ответни действия при критични ситуации.

Мерките във връзка с дейностите по рибовъдните ферми се прилагат във всички води под техен суверенитет и/или власт и извън тези води за всеки съд под техен флаг или регистриран в тяхната територия.

4. При изпълнение на предписаните мерки страните се задължават да прилагат принципа на предпазливостта.

Член III

Заседание на страните

1. Заседанието на страните е органът по това споразумение, който взема решенията.

2. Депозитарят се задължава в консултация със Секретариата на конвенцията да свика сесия на заседанието на страните по това споразумение не по-късно от една година след датата на влизането му в сила. След тази дата Секретариатът на споразумението се задължава да свиква в консултация със Секретариата на конвенцията редовни сесии на заседанието на страните през интервали не по-големи

от три години, ако заседанието на страните не реши друго.

3. При писмено искане най-малко от две трети от страните Секретариатът на споразумението се задължава да свика извънредна сесия на Заседанието на страните.

4. Обединените нации, нейните специализирани агенции, Международната агенция по атомна енергия и всяка държава, която не е страна по споразумението, секретариатите на други глобални и регионални конвенции или споразумения, занимаващи се между другото с опазване на китоподобните, и регионалните или субрегионалните организации за управление на риболова с компетенции за видовете, установени временно или постоянно пребиваващи в рамките на териториалния обхват на споразумението, могат да бъдат представлявани от наблюдатели в сесиите на Заседанието на страните. Всяка друга агенция или орган, които имат техническа квалификация по опазването на китоподобните, могат да бъдат представлявани на сесии на Заседанието на страните от наблюдатели, освен ако най-малко една трета от присъстващите страни не възразят. След допускане до сесията на Заседанието на страните наблюдателят продължава да има правото на участие в бъдещите сесии, в случай че една трета от страните не възразят най-малко 30 дни преди началото на сесията.

5. Единствено страните имат право да гласуват. Всяка страна се задължава да гласува само по веднъж. Регионалните организации за икономическа интеграция, които са страни по това споразумение, се задължават по въпроси в своите компетенции да упражняват правото си на глас с брой гласове, равен на броя на своите държави членки, които са страни по споразумението. Една регионална организация за икономическа интеграция не може да упражни правото си на глас, ако нейните държави членки упражнят своето, и обратно.

6. Всички решения на Заседанието на страните се приемат с консенсус, ако не е предвидено друго в чл. X на това споразумение. В случай обаче, че не е възможно постигането на консенсус по въпроси, предмет на приложенията към споразумението, е възможно приемане на решение с мнозинство от две трети от присъстващите и гласуващи страни. В случай на гласуване всяка страна има правото в рамките на 150 дни да извести в писмен вид депозитаря за своето намерение да не прилага посоченото решение.

7. На своята първа сесия Заседанието на страните се задължава:

- a) да приеме свои процедурни правила;
- b) да учреди секретариат за споразумението за изпълнение на функциите на секретариат, посочени в чл. IV на това споразумение;
- c) да определи във всеки субрегион в рамките на съществуваща институция координационно звено за способстване на изпълнението на мерките, предписани в приложение № 2 към това споразумение;
- d) да избере Бюро съгласно предвижданията на чл. VI;
- e) да учреди Научния комитет, предвиден в чл. VII; и
- f) да вземе решение относно формата и съдържанието на отчетите на страните за изпълнение на споразумението, предвидени в чл. VIII.

8. На всяка от редовните си сесии Заседанието на страните се задължава:

- a) да рецензира научните оценки на природозащитния статус на китоподобните в териториалния обхват на споразумението и местообитанията, важни за оцеляването им, както и факторите, които могат да им повлияят неблагоприятно;
- b) да преглежда реализирания напредък и всички трудности при изпълнението на това споразумение въз основа на отчетите на страните и на Секретариата на споразумението;
- c) да дава препоръки на страните, каквито счита за необходими или уместни, и да възприема конкретни действия за подобряване ефективността на това споразумение;
- d) да разглежда и да взема решения относно всякакви предложения за изменения на това споразумение, ако са необходими;
- e) да приема бюджет за следващия финансов период и да взема решения по всички въпроси, свързани с финансовите разпоредби за това споразумение;
- f) да преглежда разпоредбите, засягащи Секретариата на споразумението, координационните звена и Научния комитет;
- g) да приема отчет за уведомяване на страните по това споразумение и на Конференцията на страните по конвенцията; и
- h) да съгласува евентуалното време и място на следващата среща; и
- i) да взема решения по всички други въпроси във връзка с изпълнението на това споразумение.

Член IV

Секретариат на споразумението

1. След одобряване от страна на Конференцията на страните към конвенцията се учредява Секретариат на споразумението в рамките на Секретариата на конвенцията. В случай че Секретариатът на конвенцията не е в състояние във всеки момент да осигурява тази функция, Заседанието на страните е длъжно да изготви алтернативни уговорки.

2. Функциите на Секретариата на споразумението са:

- a) да урежда и обслужва сесиите на Заседанието на страните;
- b) да осъществява връзка и способства сътрудничество между страните и държавите в района, които не са страни, и международните и националните органи, чиито дейности имат пряко или непряко отношение към опазването на китоподобните в териториалния обхват на споразумението;
- c) да съдейства на страните при изпълнението на това споразумение, като гарантира съгласуваност между субрегионите и с мерки, приети по силата на други действащи международни документи;
- d) да изпълнява решенията, отнесени до него от Заседанието на страните;
- e) да привлича вниманието на Заседанието на страните към всички въпроси, свързани с целите на това споразумение;
- f) да предоставя на всяка редовна сесия на Заседанието на страните отчет за работата на секретариата на споразумението, координационните звена, Бюрото и Научния комитет и за изпълнението на споразумението въз основа на информация, предоставена от страните и други източници;
- g) да управлява бюджета за това споразумение;
- h) да предоставя информация на широката общественост във връзка със споразумението и неговите задачи; и
- i) да изпълнява всякакви други функции, възложени му по силата на това споразумение или от Заседанието на страните.

3. Секретариатът на споразумението в консултация с Научния комитет и координационните звена се задължава да способства изготвянето на ръководни принципи, отнасящи се и до:

- a) намаляването или отстраняването в максимално възможна степен и по смисъла на това споразумение на неблагоприятните взаимодействия между хората и китоподобните;
- b) методи за опазване на местообитанията и управление на природните ресурси, доколкото те имат отношение към китоподобните;
- c) мерки за изпълнение в критични ситуации; и
- d) спасителни методи.

Член V

Координационни звена

1. Функциите на субрегионалните координационни звена са:

- a) улесняване на изпълнението в съответните субрегиони на дейностите, предвидени в приложение № 2 на това споразумение, в съответствие с указанията на Заседанието на страните;
 - b) събиране и оценка на информацията, която ще способства за постигането на задачите и изпълнението на споразумението, и ще позволи правилно разпространение на такава информация; и
 - c) обслужване на срещите на Научния комитет и изготвяне на отчет, който да бъде представен на Заседанието на страните чрез Секретариата на споразумението.
- Създаването на координационните звена и функциите им ще бъдат разглеждани, ако е уместно, на всяка сесия на Заседанието на страните.

2. Всяко координационно звено в консултация с Научния комитет и Секретариата на споразумението способства изготвянето на редица международни прегледи или публикации, които трябва редовно да бъдат актуализирани, включително:

- a) отчети за състоянието и тенденциите на популациите, както и за пропуски в научното познание;
- b) субрегионален каталог на териториите от значение за китоподобните; и
- c) субрегионален каталог на националните органи, изследователски и спасителни центрове, учени и неправителствени организации, занимаващи се с китоподобните.

Член VI

Бюро

1. Заседанието на страните е длъжно да избере Бюро, съставено от

председателя и заместник-председателите на Заседанието на страните, и да приема процедурни правила за Бюрото, предложени от Секретариата на споразумението. Председателят на Научния комитет се приканва да участва като наблюдател в срещите на Бюрото. При необходимост Секретариатът на споразумението предоставя услуги на секретариат.

2. Бюрото се задължава:

- a) да предоставя общо ръководство за стратегията, както и оперативна и финансова насока на Секретариата на споразумението и координационните звена относно изпълнението и подкрепата за споразумението;
- b) да изпълнява между сесиите на Заседанието на страните такива междинни дейности от негово име, каквито е възможно да са необходими или възложени му от Заседанието на страните; и
- c) да представя страните пред правителството (правителствата) на страната (страните), приемаща Секретариата на споразумението и Заседанието на страните, депозитаря и други международни организации по въпроси, свързани с това споразумение и неговия секретариат.

3. По искане на председателя Бюрото се задължава нормално да провежда срещите си веднъж годишно по покана на Секретариата на споразумението, който е длъжен да уведоми всички страни за датата, мястото и дневния ред на такива срещи.

4. Бюрото е длъжно да представя отчет за дейността си за всяка сесия на Заседанието на страните, който да бъде разпространен от Секретариата на споразумението до всички страни преди сесията.

Член VII

Научен комитет

1. Учредява се Научен комитет, съставен от лица, квалифицирани като експерти в научната област опазване на китоподобните, в качеството на консултативен орган към Заседанието на страните. Заседанието на страните ще предостави функциите на Научния комитет на съществуваща организация в териториалния обхват на споразумението, която осигурява географски балансирано представителство.

2. Срещите на Научния комитет се свикват от Секретариата на споразумението по искане на Заседанието на страните.

3. Научният комитет се задължава:

- a) да предоставя консултации на Заседанието на страните по научни и технически въпроси, които имат отношение към изпълнението на споразумението, и на отделни страни между сесиите, ако е уместно, посредством координационното звено на съответния субрегион;
- b) да предоставя консултации по ръководните принципи съгласно чл. IV, ал. 3, да прави оценка на изготвените рецензии в съответствие с приложение № 2 към това споразумение и да формулира препоръки към Заседанието на страните във връзка с тяхното развитие, съдържание и изпълнение;
- c) да извършва научни оценки на природозащитния статус на популациите на китоподобните;
- d) да предоставя консултации по развитието и координирането на международните програми за изследвания и мониторинг и да прави препоръки към Заседанието на страните във връзка с допълнителни изследвания;
- e) да способства обменът на научна информация и на техники за опазване;
- f) да изготвя за всяка сесия на Заседанието на страните отчет за дейността си, който задължително се представя на секретариата на споразумението не по-късно от 120 дни преди сесията на Заседанието на страните и разпространен незабавно от Секретариата на споразумението до всички страни;
- g) да предоставя навременно консултации по изключенията, за които е информиран по силата на чл. II, ал. 2; и
- h) да изпълнява, ако е необходимо, други задачи, възложени му от Заседанието на страните.

4. Научният комитет в консултация с Бюрото и съответните координационни звена има право да учредява работни групи според нуждата за изпълнение на конкретни задачи. Заседанието на страните е длъжно да постигне съгласие във връзка с разпределянето на определена сума от бюджета за тази цел.

Член VIII

Известяване и отчитане

Всяка от страните е длъжна:

- a) да определи лице за контакт за това споразумение и да уведоми

своевременно Секретариата на споразумението за името, адреса и номерата за телекомуникация на това лице за своевременно разпращане до останалите страни и координационни звена; и

б) да изготвя за всяка редовна сесия на Заседанието на страните, започвайки от втората сесия, отчет за своето изпълнение на споразумението с конкретна препратка към изпълняваните от него природозащитни дейности и научни изследвания и мониторинг; форматът на такива отчети се определя от първата сесия на Заседанието на страните и се рецензира, ако е необходимо, на всяка следваща сесия; всеки отчет се представя на Секретариата на споразумението не по-късно от 120 дни преди откриването на сесията на Заседанието на страните, за която е изготвен, и Секретариатът на споразумението незабавно разпространява копия до останалите страни.

Член IX

Финансови разпоредби

1. Размерът на вноските в бюджета на това споразумение се определя от Заседанието на страните на неговата първа сесия. От никоя регионална организация за икономическа интеграция няма да се изисква да внася повече от 2,5 процента от административните разходи.

2. Решения във връзка с бюджета и всички евентуално необходими промени на размера на вноските се приемат от Заседанието на страните с консенсус.

3. Заседанието на страните може да учреди допълнителен природозащитен фонд от доброволни вноски на страните или от всякакъв друг източник, за да увеличава наличните финансови средства за мониторинг, изследвания, обучение и проекти във връзка с опазването на китоподобните.

4. Страните се поощряват да предоставят техническа и финансова подкрепа на двустранна или многостранна основа за подпомагане на държавите в района, които са развиващи се страни или страни с икономики в преход, при изпълнението на разпоредбите на това споразумение.

5. Секретариатът на споразумението се задължава периодично да прави преглед на потенциалните механизми за предоставяне на допълнителни ресурси, включително финансови средства и техническа помощ за изпълнението на това споразумение и да докладва констатациите си пред Заседанието на страните.

Член X

Изменения на споразумението

1. Това споразумение може да бъде изменяно на всяка редовна или извънредна сесия на Заседанието на страните.

2. Предложения за изменения на споразумението могат да се правят от всяка от страните. Текстът на всяко предложено изменение и основанията за него се съобщават на Секретариата на споразумението не по-късно от 150 дни преди откриването на сесията. Секретариатът на споразумението незабавно изпраща копия до страните. Всички направени от страните коментари по текста се съобщават на Секретариата на споразумението не по-късно от 60 дни преди откриването на сесията. Секретариатът се задължава възможно най-скоро след последния ден за представяне на коментарите да съобщи на страните всички коментари, представени до този ден.

3. Всички допълнителни приложения и изменения на споразумението, различни от измененията на неговите приложения, се приемат с мнозинство от две трети на присъстващите и гласуващи страни и влизат в сила за приелите ги страни на 30-ия ден след датата, на която две трети от страните по споразумението са приели допълнителното приложение или изменение и са депозирали своите документи за приемане при депозитаря. За всяка от страните, която депозира документ за приемане след датата, на която две трети от страните са депозирали своите документи за приемане, допълнителното приложение или изменението влиза в сила на 30-ия ден след датата, на която тя депозира своя документ за приемане.

4. Всяко изменение на приложение към споразумението се приема от мнозинство две трети на присъстващите и гласуващи страни и влиза в сила за всички страни на 150-ия ден след датата на своето приемане от Заседанието на страните, освен за страните, представили резерви в съответствие с ал. 5 на този член.

5. През периода от 150 дни, предвиден в ал. 4 на този член, всяка от страните може чрез писмено известие до депозитаря да внесе резерви във връзка с някое изменение на приложение на споразумението. Такива резерви могат да бъдат оттеглени чрез писмено известие до депозитаря и в този случай изменението влиза в сила за тази страна на 30-ия ден от датата на оттегляне на резервите.

Член XI

Ефект на това споразумение върху законодателството и международните конвенции

1. Разпоредбите на това споразумение по никакъв начин не засягат правата на никоя от страните да поддържа или приема по-строги мерки за опазване на китоподобните и техните местообитания, нито правата или задълженията на никоя от страните, произтичащи от действащ пакт, конвенция или споразумение, на които тя е член, с изключение на случаите, когато упражняването на тези права и задължения би застрашило опазването на китоподобните.

2. Страните се задължават да изпълняват това споразумение в съответствие с техните права и задължения по силата на морското право.

Член XII

Разрешаване на спорове

1. Всеки спор между две или повече страни във връзка с тълкуването или прилагането на разпоредбите на това споразумение е предмет на преговори между страните в спора или на посредничество и помирение от трета страна, ако това е приемливо за заинтересованите страни.

2. В случай че спорът не може да бъде разрешен в съответствие с ал. 1 на този член, страните могат по взаимно съгласие да представят спора на арбитраж или разрешаване чрез съд. Страните, които предоставят спора, се обвързват от арбитражното или съдебното решение.

Член XIII

Подписване, ратифициране, приемане, одобрение, присъединяване

1. Това споразумение е открито за подписване от всяка държава в региона независимо дали нейни подвластни територии се намират в териториалния обхват на споразумението, или регионална организация за икономическа интеграция, на която най-малко един от членовете е държава в региона, или със:

а) подпис без резерви във връзка с ратифицирането, приемането или одобрението; или

б) подпис с резерви във връзка с ратифицирането, приемането или одобрението, последвано от ратифициране, приемане или одобрение.

2. Това споразумение остава открито за подписване в Монако до датата на неговото влизане в сила.

3. Това споразумение е открито за присъединяване на всяка от държавите в района или регионална организация за икономическа интеграция, посочени в ал. 1, на и след датата на влизане в сила на това споразумение.

4. Документите за ратифициране, приемане, одобрение или присъединяване се депозират при депозитаря.

Член XIV

Влизане в сила

1. Това споразумение влиза в сила на първия ден от третия месец след датата, на която най-малко 7 крайбрежни държави от териториалния обхват на споразумението или регионални организации за икономическа интеграция, най-малко две от субрегиона на Черно море и най-малко 5 от субрегиона на Средиземно море и съседната акватория на Атлантическия океан подписват без резерви за ратифициране, приемане или одобрение или са депозирали своите документи за ратифициране, приемане или одобрение в съответствие с чл. XIII на това споразумение.

2. За всяка държава в региона или регионална организация за икономическа интеграция, която:

а) е подписала без резерви за ратифициране, приемане или одобрение;

б) ратифицирала, приела или одобрила; или

с) се е присъединила към

това споразумение след датата, на която необходимият брой държави в региона и регионални организации за икономическа интеграция, достатъчни за разрешаване на влизането в сила, са го подписали без резерви или са го ратифицирали, приели или одобрили, това споразумение влиза в сила на първия ден от третия месец след подписването без резерви или депозиране от тази държава или организация на нейния документ за ратифициране, приемане, одобрение или присъединяване.

Член XV

Резерви

Разпоредбите на това споразумение не подлежат на резерви от общ характер. По конкретни въпроси резерви могат да се внасят от всяка държава във връзка с конкретно разграничена част от нейните вътрешни води при подпис без резерви по

ратифицирането, приемането или одобрението или според случая при депозиране на нейния документ за ратифициране, приемане, одобрение или присъединяване. Такива резерви могат да бъдат оттеглени по всяко време от внеслата ги държава чрез писмено известие до депозитаря; съответната държава не се обвързва с прилагането на споразумението във водите, които са предмет на резервите, до 30 дни след датата, на която резервите са оттеглени.

Член XVI

Денонсиране

Всяка от страните може по всяко време да се откаже от това споразумение чрез писмено известие до депозитаря. Денонсирането влиза в сила 12 месеца след датата, на която депозитарят е получил известието.

Член XVII

Депозитар

1. Оригиналът на това споразумение на арабски, английски, френски, руски и испански език, като всяка версия е автентична наравно с другите, се депозира при правителството на Княжество Монако, което е депозитар. Депозитарят се задължава да изпрати заверени копия на споразумението до всички държави и регионални организации за икономическа интеграция, посочени в чл. XIII, ал. 1 на това споразумение, и до секретариата на споразумението, след неговото учредяване.

2. Непосредствено след влизането в сила на това споразумение негово заверено копие се предава от депозитаря на Секретариата на Обединените нации за регистриране и публикуване в съответствие с чл. 102 на Хартата на Обединените нации.

3. Депозитарят се задължава да уведоми всички държави и регионални организации за икономическа интеграция, подписали или присъединили се към това споразумение, и Секретариата на споразумението за:

- a) всеки подпис;
- b) всяко депониране на документи за ратифициране, приемане, одобрение или присъединяване;
- c) датата на влизане в сила на това споразумение и на всички допълнителни приложения, както и всички поправки на споразумението или на неговите приложения;
- d) всички резерви във връзка с допълнително приложение или изменение на приложение;
- e) всяко известие за оттегляне на резерви; и
- f) всяко известие за денонсиране на това споразумение.

Депозитарят се задължава да изпрати до всички държави и регионални организации за икономическа интеграция, подписали или присъединили се към това споразумение, и до Секретариата на споразумението текстът на всички резерви или на всяко допълнително приложение и всяко друго изменение на споразумението или неговите приложения.

В уверение на което долуподписаните, надлежно упълномощени за тази цел, подписаха това споразумение.

Съставено в Монако на двадесет и четвъртия ден на ноември 1996 г.

Приложение № 1

Списък на китоподобните в Черно море,
за които се прилага това споразумение

1 PHOCOENIDAE

Phocoena phocoena

2 DELPHINIDAE

Tursiops truncatus

Delphinus delphis

Списък на китоподобните в Средиземно море и съседната акватория на Атлантическия океан, за които се прилага това споразумение

3 PHOCOENIDAE

Phocoena phocoena

4 DELPHINIDAE

Steno bredanensis

Grampus griseus

Tursiops truncatus

Stenella coeruleoalba

Delphinus delphis

Pseudorca crassidens
Orcinus orca
Globicephala melas
5 ZIPHIIDAE
Mesoplodon densirostris
Ziphius cavirostris
6 PHYSETERIDAE
Physeter macrocephalus
7 KOGIIDAE
Kogia simus
8 BALAENIDAE
Eubalaena glacialis
9 BALAENOPTERIDAE
Balaenoptera acutorostrata
Balaenoptera borealis
Balaenoptera physalus
Megaptera novaeangliae

xxxxxxxxxxxxxx

Това споразумение се прилага и за всички други китоподобни, които все още не са включени в това приложение и които случайно или спорадично посещават области в рамките на териториалния обхват на споразумението.

Приложение № 2

План за опазване

Страните се задължават да изпълняват в максимално възможна степен според своите икономически, технически и научни възможности следните мерки за опазване на китоподобните, като отдават приоритетно значение на опазването на онези видове или популации, определени от Научния комитет като притежаващи най-неблагоприятен природозащитен статус, и за предприемането на изследвания в области или за видове, за които съществуват малобройни данни.

101. Приемане и прилагане на националното законодателство

Страните по това споразумение се задължават да приемат необходимите законодателни, подзаконови или административни мерки за осигуряване на пълното опазване на китоподобните в своите суверенни или подвластни води и извън тези води във връзка с всеки съд под техен флаг или регистриран на тяхна територия, изпълняващ дейности с възможно неблагоприятно въздействие върху опазването на китоподобните. За тази цел страните се задължават:

- a) да разработват и изпълняват мерки за свеждане до минимум на неблагоприятното въздействие на риболова върху природозащитния статус на китоподобните; по-конкретно не се позволява на никой съд да носи на борда си или да използва за риболов една или повече риболовни мрежи с единична или обща дължина над 2,5 км;
- b) да въведат или изменят регламентите с оглед предотвратяване изхвърлянето или изоставянето на риболовно оборудване в морето и да изискват незабавното освобождаване на китоподобните, случайно уловени в риболовните мрежи в условия, които осигуряват тяхното оцеляване;
- c) да изискват оценки на въздействието върху околната среда, за да предоставят основания за позволяване или забрана на продължаването или бъдещето развитие на дейностите, които могат да засегнат китоподобните или техните местообитания в рамките на териториалния обхват на споразумението, включително риболова, проучванията или експлоатацията извън сушата, морските спортове, туризма и любителското наблюдение на китоподобните, както и определянето на условията, при които може да се провеждат такива дейности;
- d) да регламентират изливането в морето на замърсяващи вещества, за които се смята, че имат неблагоприятно въздействие върху китоподобните, и да приемат в рамките на други подходящи законови документи по-строги норми за тях; и
- e) да полагат усилия за укрепване или създаване на национални институции с оглед способстване изпълнението на споразумението.

112. Оценка и управление на взаимодействията между човека и китоподобните

Страните се задължават в сътрудничество със съответните международни организации да събират и анализират данни за преките и косвените взаимодействия между хората и китоподобните във връзка между другото с риболова, промишлените и туристическите дейности и замърсяването от сушата и в морето. При необходимост страните се задължават да предприемат подходящите оздравителни мерки и да разработват ръководства и/или кодекси за регламентиране или управление на такива

дейности.

123. Опазване на местообитанията

Страните се задължават да полагат усилия да обявяват и управляват специално защитени територии за китоподобните, отговарящи на териториите, които им служат за местообитания и/или които им осигуряват важни хранителни ресурси. Такива специално защитени територии трябва да се създават в рамките на Конвенцията за опазване на Средиземно море от замърсяване, 1976 г., и съответния неин протокол или в рамките на други подходящи документи.

134. Изследвания и мониторинг

Страните се задължават да провеждат координирани, съгласувани изследвания на китоподобните и да способстват разработването на нови методи за подобряване на опазването им. По-конкретно страните се задължават:

а) да следят състоянието и тенденциите на видовете, предмет на това споразумение, особено тези в слабо познати територии, или видовете, за които съществуват малобройни налични данни, за да улеснят разработването на мерки за опазване;

б) да сътрудничат за определянето на миграционните пътища и районите за размножаване и хранене на видовете, предмет на споразумението, за да определят областите, където впоследствие е възможно да се наложи регламентиране на човешките дейности;

в) да оценяват изискванията за хранене на видовете, предмет на споразумението, и да адаптират по съответния начин регламентите и методите за риболов;

г) да разработват систематични изследователски програми за мъртвите, заседналите, ранените или болните животни, за да определят основните взаимодействия с човешките дейности и да определят наличните и потенциалните опасности; и

д) да способстват развитието на пасивни акустични методи за проследяване на популациите на китоподобните.

145. Създаване на потенциал, събиране и разпространение на информация, обучение и образование

Като вземат предвид различните нужди и етапи на развитие на държавите в района, страните се задължават да отдават приоритетно значение на създаването на потенциал, за да се развива експертният опит, необходим за изпълнението на споразумението. Страните се задължават да си сътрудничат, за да развият общи механизми за събиране и разпространение на информация за китоподобните и да организират курсове за обучение и образователни програми. Такива дейности ще се провеждат съгласувано на субрегионално ниво и на ниво споразумение с помощта на Секретариата на споразумението, координационните звена и Научния комитет и ще се изпълняват в сътрудничество с компетентните международни институции и организации. Резултатите ще бъдат предоставяни на всички страни. По-конкретно страните ще си сътрудничат:

а) за да разработват системите за събиране на данни върху наблюдения, случайни улови, засядания на сушата, епизоотии и други явления, свързани с китоподобните;

б) за да изготвят списъци на националните органи, изследователски и спасителни центрове, учени и неправителствени организации, които се занимават с китоподобните;

в) за да изготвят каталог на съществуващите защитени територии или територии с режим на управление с възможно благотворно въздействие върху опазването на китоподобните и на морските акватории от потенциално значение за опазването на китоподобните;

г) за да изготвят каталог на националното и международното законодателство, отнасящо се до китоподобните;

д) за да създадат, ако е уместно, субрегионална или регионална база данни за съхранение на информацията, събрана по силата на букви от "а" до "д";

е) за да изготвят субрегионален или регионален информационен бюлетин за дейностите за опазване на китоподобните или да подпомагат съществуващи издания, които обслужват същата цел;

ж) за да изготвят информационни и осведомителни материали и определители за разпространение сред ползвателите на морето;

з) за да изготвят въз основа на регионални познания в синтезиран вид ветеринарни препоръки за спасяването на китоподобните; и

и) да разработват и изпълняват програми за обучение по методи за опазване,

по-конкретно за методите за наблюдение, пускане на свобода, превоз и оказване на първа помощ, както и ответни действия в критични ситуации.

156. Ответни действия при критични ситуации

Страните се задължават в сътрудничество помежду си и при всяка възможност и необходимост да разработват и изпълняват спешни мерки във връзка с китоподобните, предмет на това споразумение, в случаите на изключително неблагоприятни или застрашаващи условия. По-конкретно страните се задължават:

а) да изготвят в сътрудничество с компетентните органи планове за спешно изпълнение в случай на заплахи за китоподобните в рамките на териториалния обхват на споразумението като големи замърсявания, масови засядания на сушата или епизоотии; и

б) да правят оценка на възможностите, необходими за спасителните операции за ранени или болни китоподобни; и

в) да изготвят кодекс, определящ функциите на централите или лабораториите, които са заети с тази работа.

В случай на критична ситуация, изискваща незабавни мерки с цел избягване на влошаването на природозащитния статус на една или повече популации на китоподобни, всяка страна има правото да поиска съответното координационно звено да консултира останалите заинтересовани страни с оглед създаването на механизъм за осигуряване на своевременно опазване на популациите, определени като изложени на особено неблагоприятна заплаха.